

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra NATURENS OG FOLKE-RETTENS KUNDSKAB

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 406. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg01val-shoot-idm140427224727280/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

NOTER

- Side. – *slaae sig til*, gaar ind for, holder med. – *besværge sig*, besvære sig, gøre Indsigelser. – *Trimachie mellem de Horatier og Curatier*. Ifølge Livius' romerske Historie (1, 24 ff.) blev en Krig mellem Rom og Alba afgjort, idet man lod to Hold Tvillingbrødre kæmpe mod hinanden, de romerske Brødre Horatius og de albanske Curiatius. Horatierne vandt. – *Faust-Recht*, det Selvforsvar, den Selvhjælp som den i sine Rettigheder angrebne eller truede tager i Anvendelse, hvor statslig Beskyttelse mangler. – *skuldte*, afgjort. – *Skuds-Jern*, egl. Kaste-Jern, af skyder, kaster fra sig. – *12 Fjæd*, 12 Fjed, Skridt. – *uden Truget*, uden for Tr. – *besegles*, lukkes med Segl. – *for om Løvedag*, for Lørdag.
- S. 248. *skiær*, ren. – *Valdemarus 4. ved Pave Eugenium 4.*, Valdemar Sejv udstedte 1216 en Lov for Skaane, der forbød Afgørelse ved Jernbyrd under Henvisning til et fra Paven udstedt Forbud mod at Gejslige deltog i Jernbyrd. Det var under Pave Innocens III, at Kirkemødet i Rom (4. Laterankoncilium) 1215 udstedte dette Forbud.
- S. 249. *Herredom*, Herredomme. – *undergaa*, gaa til Grunde. – *blive ved Magt*, bestaa. – *for Syndefaldet*, for S. – *Adrian Beverland*, (o. 1654–1712), hollandsk Lærd, som paa Grund af frivolt-atheistiske Meninger og Adfærd maatte udvandre til England. I *Peccatum originale* 1678, fransk Oversættelse: *Etat de l'homme dans le péché originel*, 1714, vil han vise, at Kønndriften er Arvesynden.
- S. 250. *angene mere*, behageligere, mere nydelsesfuld. – *Seldenus*, se Note til S. 99. – *kloge Folk*, forstandige, normale Mennesker. – *Ziirlighed*, Ordentlighed, Anstændighed. – *visse Familier*, bestemte F. – *Majmonides*, eller Maimum, (1135–1204), jødisk Teolog og Filosof, levede i Ægypten som Læge og Lærer i Filosofi.
- S. 251. *opvække sig*, erhverve sig. – *for Cecropis Tider*, for C.'s Tid. Kekrops er en oldgræsk Sagnfigur, Stamfader til den ældste Kongeslægt i Attika. – *foruroliger det Menneskelige Selskab*, skaber Uro, Uorden i det menneskelige Samfund. – *Labyrinth*, Vildrede. – *et Creatur skabt til Societet*, en Skabning skabt til Samkvem, Samfund. – *conserverer*, bevarer.
- S. 252. *at gaae Udenvejs*, at skeje ud. – *hos Molière*, fra Enaktskomedien *Sganarelle* eller *Hanrej* i egen Indbildning 16. Scene. – *Seldenus*, se Note til S. 99. – *naturlige Lemmer*, Kønndele. – *de Esseners Sect*, dvs. Essæerne, et religiøst Samfund inden for Jødedommen paa Kristi Tid. – *Lycurgus*, Lykurgos (o. 900 f. Kr.), spartansk Lovgiver, Grundlægger af den spartanske Forfatning. Han kendes hovedsagelig fra Plutarks Biografi af ham. – *Til Rom*, i Rom. – *Camillus*, Marcus Furius